

Св. Исаак Сирин.(Исаак Сириец), епископ Ниневийски

Житие на преподобния наш отец Исаак Сирин

Свети Григорий Двоеслов, папа Римски, в своя диалог с дякон Петър разказва следното за свети Исаак.

По времето на древните готи близо до град Сполето живеел праведен мъж на име Исаак; той прекарал тук до края на владичеството на готите и мнозина жители на Рим го познавали. Особено много почитала свети Исаак една девойка Грегория, която живеела в Рим при храма на Пресвета Богородица. В дните на младостта си Грегория била сгодена, но когато дошло време за бракосъчетанието, побягнала в църквата, с желание да получи монашески образ. Преподобни Исаак отървал Грегория от роднините ѝ, които насила искали да я извлекат от храма, и с Божието съдействие я постригал за монахиня. Така Грегория презряла земния жених и се удостоила с небесен годещ.

Свети Григорий Двоеслов научил твърде много неща за Исаак от честния отец Елевтерий, който бил в близки отношения с преподобния, и онова, което той разказвал за него, напълно се потвърждавало от другите сведения за живота му. Исаак не бил родом от Италия, но тук ще опишем само онези чудеса, които е извършил в тази страна.

Когато преподобни Исаак пристигнал от Сирия в Сполето, първо влязъл в църквата; помолил клисарите да му разрешат да се моли толкова време, колкото желае, дори ако поиска да остане в храма и през нощта, когато вече ще бъдат затворени църковните врати. И като застанал на молитва, прекарал в църквата без почивка две денонощия и половина. Един от клисарите, който бил горд - и тази гордост го довела до греха, като възбудила у него несправедливо негодувание срещу преподобния, - като забелязал това, започнал да се подиграва на свети Исаак с оскърбителни думи, наричал го лицемер, който престорено се моли почти три денонощия, за да си спечели известност. После се приближил до преподобния, ударил го по бузата и настоявал със срам да напусне храма като лицемер. И в същия миг клисарят бил постигнат от наказание: по Божие допущение внезапно го нападнал нечист дух и като му причинявал силни мъки, го хвърлил в нозете на Божия човек с вик: "Исаак ще ме изгони!" Допреди нечистият дух да обяви името, никой не знаел как се нарича странникът. Преподобният се навел над измъчвания и нечистият дух веднага го оставил.

Вестта за това, което станало в църквата, бързо се разнесла из града и мъже и жени, богати и бедни, веднага забързали към храма, за да поканят у дома си Божия угодник; едни му обещавали да уредят манастир с владения и имения, други искали да му дадат храна и всичко необходимо за живеене. Но рабът на Всесилния Бог отхвърлил всичко, което му предлагали: излязъл от града и недалеч намерил пустинно място, където си направил малка килия.

При него започнало да се стича множество народ: като виждали добродетелния му живот, някои от идващите се възпламенявали от любов към вечния живот и под ръководството на преподобния се посвещавали на служба Богу; така бил създаден манастирът. Когато учениците на свети Исаак го молели заради манастирските нужди да приема даровете, които му донасят,

той, който твърдо пазел любовта към нищетата, отговарял: щом монахът придобива имане, вече не е монах; така се боял да не изгуби бедността си, както богаташът скъперник се страхува да не изгуби съкровищата си.

Свети Исаак бил надарен с пророчески дух; поради чудесата и своя сияен като светлина добродетелен живот станал известен на всички жители на тази страна. Веднъж, когато се свечерявало, той наредил на братята да нахвърлят в градината всички лопати, които се намерят в манастира, и когато на другия ден станали за сутрешните молитви, преподобният им казал: към изгрев слънце пригответе храна за нашите работници. После, когато в посоченото време храната била приготвена, Исаак наредил да я вземат и се упътил с братята към градината; тук намерили толкова работници, колкото лопати били донесли вечерта. Тези хора били крадци, които се промъкнали в градината за грабеж; но като влезли се отказали от намерението си, взели лопатите, които били там, и започнали да работят, докато дошъл преподобният; през това време те прекопали всичката необработена земя. Като се приближил към тях, Исаак казал:

- Радвайте се, братя! Оставете работата, защото през нощта добре се потрудихте.

Той им дал храната и ги поканил да се подкрепят, и да отпочинат от труда си. Когато се нахранили, преподобният се обърнал към тях с думите:

- Отсега нататък оставете всяко желание да вършите лоши неща; ако ви е нужно нещо от градината, влезте открито, поискайте каквото ви трябва и го вземете с благословение, а кражбата оставете.

След това преподобният наредил да им дадат толкова пшеница, колкото поискат. Така онези, които били влезли в градината с лоши намерения, излезли оттам без грях, с благословение, като носели и награда за труда си.

Друг път при Исаак дошли странници, облечени в дрипи, и го молели да им даде дрехи. Като им казал да почака малко, преподобният извикал при себе си един от учениците и му казал тайно:

- Иди в горичката зад манастира, там на едно място има дърво с хралупа; вземи дрехите, които намериш в нея, и ги донеси тука.

Братът се отправил натам и наистина намерил скрити дрехи в хралупата; взел ги всичките и ги предал на учителя. Като получил дрехите, Божият угодник ги дал на странниците с думите:

- Понеже сте голи, вземете и се облечете.

Те ги взели и разпознали собствените си дрехи, които нарочно били скрили; обхванал ги голям срам, защото, като мислели с лъжа да придобият чужди дрехи, те отново получили своите.

Случило се също, че един благочестив човек изпратил на преподобния по слугата си две кошници с храна, като просел молитвите на светеца. Слугата скрил едната кошница по пътя, а другата донесъл на Божия угодник, като предал молбата на този, който го изпратил. Свети Исаак приел кошницата мълчаливо, после дал такова наставление на слугата:

- Аз приемам даровете, а ти внимавай с кошницата, която скри по пътя: в нея е влязла змия и ако не се предпазиш, ще те ухапе.

Тези думи засрамили слугата и събудили у него страх, но и радост при мисълта, че е научил за змията, от която можел да умре.

Така разказва свети Григорий Двоеслов за преподобния Исаак Сирий. От него е запазена книгата "Подвижнически слова", в която са събрани твърде полезни наставления за монасите. Заради своя живот самият той се удостоил от Бога да бъде записан в книгата на вечния живот и заедно със сонма на светиите предстои пред Словото на Отца, Христа, Божия Син, на Когото заедно с Отца и Светия Дух слава навеки. Амин.

© Жития на светиите, преведени на български език от църковно-славянския текст на Четиминеите ("Четъи-Минеи") на св. Димитрий Ростовски.